GrønsagsNYT

Nr. 1 // 8. marts 2017

Aktuelt

Foråret lurer om hjørnet; de første arealer med ærter og gulerødder er tilsået og de første salater forventes plantet på let jord i næste uge. Trods en del nedbør på det sidste, virker jorden flere steder næsten tjenlig til udplantning, men er dog generelt endnu meget kold. Tjek løbende den aktuelle jordtemperatur og prognosen for dit område på nedenstående link (intet slår egne målinger i marken):

Jordtemperatur

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Vejret/Sider/PL_Jordtemperatur.aspx

INDHOLD:

Lovstof og regler 2
Efterafgrøder 2
Tilskudsmuligheder 2
Økologi 3
Nyt om Kemi 4
Varslingsværktøjer og håndbøger 7
Nyt om enkelte grønsagskulturer: 9
Løg 10
Gulerødder 10
Pastinak og persillerod 11
Jordskok 11
Plukærter 11

Jordbundsanalyser

Hvis man ikke har fået udtaget jordbundsanalyser henover vinteren, kan det stadig nås! Det er især vigtigt på ny jord og på lettere jord, hvor indholdet af næringsstoffer falder hurtigere over tid.

Kendskab til de vigtigste mikro- og makronæringsstoffer er et meget vigtigt redskab i gødnings-planlægningen også i den økologiske produktion, hvor der er visse muligheder for at grundgødske ud fra jordbundstallene (se mere om dette under Økologi!).

Mange næringsstoffer udvaskes let henover vinteren. Det gælder specielt nitratkvælstof, kalium, calcium, magnesium, svovl og bor (se afsnit herunder).

Er du i tvivl om noget i forbindelse med prøveudtagning, valg af laboratorium eller hvilke næringsstoffer, der skal analyseres for, er du velkommen til at kontakte en af konsulenterne i GartneriRådgivningen A/S.

Bor

Mikronæringsstoffet bor (B) er ofte lidt overset i forbindelse med gødningsplanlægningen.

I jorden findes bor som borsyre (B(OH)3), der er ret mobilt og derfor også udvaskes let. Typisk findes det laveste indhold af bor derfor på sandjord samt jord med grov struktur og lavt indhold af organisk materiale. Da bor er meget lidt plantetilgængeligt ved højt reaktionstal ses bormangel da også udpræget på sandjord med højt reaktionstal, f.eks. hvor der er kalket op forud for dyrkning af kål. Efter en tør periode er bor også kun meget lidt tilgængeligt, da det findes i jorden som borsyre.

Bortallet giver ikke en entydig vejledning i behovet for tilførsel af bor, men kan indikere, om man skal være ekstra opmærksom. Knoldselleri, ærter og korsblomstrede afgrøder er mest følsomme for mangel på bor, mens middelfølsomme afgrøder er majs, kartofler og kløver. Ved lave bortal bør bormangel i følsomme afgrøder forebygges ved at anvende borholdige N eller NPK-gødninger eller ved udsprøjtning af borholdige produkter først i vækstsæsonen.

(Se tabel på næste side)

Bortal(Bt)	Niveau	Anbefaling
< 1,5	Meget lavt	Bor(B) bør tilføres med borholdige handelsgødninger. Bortilførslen bør samtidig suppleres med f.eks. EPSO Microtop, Bor 150 MEA eller Solubor DF
1,5 - 3,0	Lavt	Bor bør tilføres med borholdige handelsgødninger. Bortilførslen kan samtidig suppleres med f.eks EPSO Microtop, Bor 150 MEA eller Solubor DF
3,1 – 5,0	Middel	I følsomme afgrøder bør der bladgødskes med bor(B). F.eks ved udsprøjtning af EPSO Microtop, BOR 150 MEA eller Solubor DF
5,1 – 8,0 Højt	Højt	Der vil normalt ikke være behov for tilførsel af bor(B)
> 8,0	Meget højt	Der vil normalt ikke være behov for tilførsel af bor(B)

Lovstof og regler

Gødningsregnskab og sprøjtejournalindberetning

Husk fristen for indsendelse af gødningsregnskab og sprøjtejournalindberetning d. 31.marts.

Grønne krav, nu også med sanktionsmulighed

Hvis en landmand i 2017 vælger ikke at opfylde de grønne krav, så reduceres den grønne støtte, samt der pålægges sanktion på den manglende opfyldelse på maks.20% af den grønne støtte. Dvs. i 2017 udgør reduktion og sanktion max. 120% af den grønne støtte.

Frister for etablering af afgrøder udgår

Der stilles ikke længere krav til, at dyrkede arealer skal være tilsået 31. maj (31. august for sene grøntsager og lavskov). Det er fremover op til landmanden selv at vurdere, hvornår afgrøderne udsås. Der skal udføres landbrugsaktiviteter, som fx såning, jordbehandling, gødskning, sprøjtning eller slåning, før arealet er støtteberettiget.

Efterafgrøder

Efterafgrødeplanlægning er allerede i gang nu. Korsblomstrede efterafgrøder er i høj kurs, har en rigtig god effekt, og er billige i etablering. Men i sædskifter med kål og andre korsblomstrede bør man tænke sig ordentligt om. Den officielle anbefaling er at undgå alle korsblomstrede efterafgrøder (gul sennep, olieræddike) i sædskifter med raps og kål. Også forud for såporre og såløg kan fremspiring og vækst hæmmes – måske pga. manglende mykorrhiza. Snak gerne med din grønsagskonsulent herom.

Tilskudsmuligheder

Der vil i 2017 ikke være mulighed for at søge om investeringstilskud. Hverken Miljøteknologi ordningen eller den Økologisk investeringstilskudsordningen åbner. Vi forventer at Miljøteknologi åbner igen i 2018.

Spørg altid om muligheder for tilskud, inden du går i gang med et projekt. Kontakt : Mona H. Christensen, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478. E-mail: mhc@seges.dk

Økologi

Muligheder for justering af kali- og magnesiumtal

Det er tilladt at anvende patentkali på økologiske bedrifter, hvis kalital Kt ifølge en aktuel jordbundsanalyse fra i år er under 8, som der må gødes op til på den enkelte mark. Dette gælder også for kieserit, hvis magnesiumtal Mgt i jordbundsanalysen er under 6, som der må gødes op til på den enkelte mark (hver enhed svarer til 25 kg af hhv. K og Mg).

Gips til økologi

Svovlgødskning med granuleret gips (calciumsulfat med 15% svovl) til ca. 200 kr. pr. hkg. er nu blevet muligt, idet det nu forhandles af flere grovvareselskaber. Førsteårs virkningen af svovl bundet i gips er endnu ikke undersøgt nærmere under danske forhold, men der forventes en høj udnyttelsesgrad. Brug af gips til økologisk produktion forudsætter en konsulenterklæring.

Økologitilsagn

Hvis du ønsker at blive økolog fra efteråret, skal der søges økologitilsagn FORUD, her d. 21. april ved fællesskemaet.

Frødispensationer

Der er i år igen en hel del økologiske frø i Frødatabasen. Husk, at hvis man ønsker at anvende konventionel ubejdset frø, at der enten

- skal søges dispensation – feks. for kålroe, hvidkål, gulerod, kepaløg, og frø af de arter, der ikke findes på listen
- skal anmeldes til NaturErhverv, f.eks. sukkermajs, grønkål, og mange flere
- eller at der er generel dispensation, hvor der ikke udbydes nogen økologiske sorter overhovedet

Henover frøudbuddet i den grønne bjælke på frødatabasens hjemmeside, kan du se, hvad du skal for at leve op til i reglerne for frø eller planter. Status for den enkelte art kan ændre sig fra dag til dag, så hold godt øje med databasen.

Ansøgningen skal udfyldes med antal frø, og ikke i vægt. Husk, at man ikke må påbegynde såning/ plantning, før man har modtaget en eventuel dispensation, så søg i god tid – der kan være sagsbehandlingstid. For en god ordens skyld fremhæves, at udplantningsplanter altid skal være økologiske. Især for dem, der har mange sorter og arter, der skal søges frødispensation for eller som skal anmeldes, har Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udviklet et regneark, der kan bruges som bilag. Regnearket sendes sammen med det kendte skema med oplysninger om ansøger, og hvor der henvises til bilaget.

Serenade ASO

Svampemidlet Serenade ASO (18-581), som indeholder Bacillus subtilis QST 713, er godkendt til mindre anvendelse på følgende betingelser:

Må kun anvendes i agurk, drueagurk og squash til behandling af meldug og i løg til behandling af lagerråd forårsaget af løggråskimmel.

Max 6 behandlinger pr. sæson.

Avlere, som bruger Serenade ASO til bekæmpelse af svampesygdomme i agurk, drueagurk, squash og løg på friland, skal være i besiddelse af Bruganvisning SerenadeASO.pdf

Godkendelse til mindre anvendelse er en speciel godkendelse, som gør det muligt at anvende et kemisk bekæmpelsesmiddel i en afgrøde eller mod en skadegører, der ikke er nævnt på midlets etiket. Ved anvendelse af produktet hæfter alene brugeren (gartneren) for eventuelle skader eller svigtende virkning, selv om vejledningen følges. Producenten hæfter for indholdets korrekte sammensætning.

Serenade ASO er godkendt til økologi.

Nyt om Kemi

Xinca og Maya

Ukrudtsmidlerne Xinca (347-21) og Maya (347-28), som indeholder bromoxynil, er godkendt til mindre anvendelse på følgende betingelser:

- Må kun anvendes i kepaløg, skalotteløg og hvidløg til bekæmpelse af ukrudt
- Må ikke anvende senere end 90 dage før høst
- Max 4 behandlinger pr. afgrøde
- Max dosering pr. sprøjtning er 0,25 l pr. ha
- Max dosering i alt er 0,95 l pr. ha pr. sæson
- Må ikke anvendes nærmere end 20 meter fra vandmiljøet

Avlere, som bruger Xinca og Maya til bekæmpelse af ukrudt i kepaløg, skalotteløg og hvidløg, skal være i besiddelse af "Brugsanvisning til mindre anvendelse af Xinca (347-21) og Maya (347-28) til bekæmpelse af ukrudt i kepaløg, skalotteløg og hvidløg".

Godkendelse til mindre anvendelse er en speciel godkendelse, som gør det muligt at anvende et kemisk bekæmpelsesmiddel i en afgrøde eller mod en skadegører, der ikke er nævnt på midlets etiket. Ved anvendelse af produktet hæfter alene brugeren (gartneren) for eventuelle skader eller svigtende virkning, selv om vejledningen følges. Producenten hæfter for indholdets korrekte sammensætning.

Brugsanvisningen er helt identisk med den "rene" Xinca bortset fra, at den nu også omfatter Maya. Årsagen er, at Nufarm Deutschland GmbH primært ønsker at markedsføre Xinca gennem DLG og Maya gennem DLA. Fremadrettet er det den nye brugsanvisning, der skal bruges, når der anvendes Xinca og Maya.

Der er ansøgt om mindre anvendelse af Buctril (samme aktivstof, bromoxynil) i bl.a. løg, porre og asparges, men ansøgningen er endnu ikke behandlet. Der er håb om en afgørelse inden sæsonstart.

Dispensation for brug af Select

Miljøstyrelsen har godkendt ansøgningen om dispensation til brug af ukrudtsmidlet Select 240 EC (509-8), som indeholder clethodim, givet på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse af enårig rapgræs i jordbær, løg, gulerod, pastinak, persillerod, knoldselleri, rødbede, havefrøkulturer og planteskolekulturer.
- Må kun anvendes i perioden fra den 15. april til den 13. august, hvorefter der er anvendelses- og opbevaringsforbud.
- Må i jordbær og løg (kepaløg, skalotteløg og hvidløg) ikke anvendes senere end 40 dage før høst.
- Må i gulerod, persillerod, pastinak, knoldselleri og rødbede ikke anvendes senere end 60 dage før høst.
- Må ikke anvendes nærmere end 20 meter fra vandmiljøet

Efter den 13. august er det ulovligt at anvende og besidde Select 240 EC (509-8). Dispensationen er identisk med den som blev givet i 2016.

Mindre anvendelse af metamitron i rodfrugter

Metamitron-produkter godkendt til mindre anvendelse i rodfrugter og jordbær

Efter anmodning fra GartneriRådgivningen A/S har Miljøstyrelsen godkendt en lang række metamitron-produkter til mindre anvendelse i gulerod, persillerod, pastinak, rødbede og jordbær.

Ukrudtsmidlerne Goltix SC 700 (396-22), Goliath (396-23), ATR Metamitron (826-1), ECP Metafol SC (501-30), ECP Metafol SC (594-21), Metafol 700 SC (14-258), Metafol 700 SC (501-42), Skater (396-52), SweDane Metafol 700 SC (14-252), SweDane Metafol 700 SC (501-41), Target SC (594-17) og Target SC 700 (501-27), som indeholder metamitron, er godkendt til mindre anvendelse mod ukrudt i gulerod, persillerod, pastinak, rødbede og jordbær på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til at bekæmpe vanskelige ukrudtsarter som burresnerre, enårig rapgræs, liden nælde, raps, sort natskygge, hanekro og snerlepileurt
- Må ikke anvendes senere end de sprøjtefrister for de forskellige afgrøder, som er angivet i nedenstående tabel og aldrig senere end 15. august
- Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet
- Må ikke anvendes nærmere end 5 meter fra § 3-områder
- Må kun anvendes hvert 3. år på samme areal

Vær opmærksom på, at der er betydelig risiko for afgrødeskader i gulerod, pastinak og persillerod! Læs nærmere i brugsanvisningen til mindre anvendelse.

Brugsanvisning

Avlere, som bruger metamitron-produkter til bekæmpelse af frøukrudt i gulerod, persillerod, pastinak, rødbede og jordbær, skal være i besiddelse af "Brugsanvisning til mindre anvendelse af nedenstående metamitronholdige midler mod Goltix SC 700 (396-22), Goliath (396-23), ATR Metamitron (826-1), ECP Metafol SC (594-21), ECP Metafol 700 (501-30), Metafol 700 SC (14-258), Metafol 700 (501-42), Skater (396-52), SweDane Metafol 700 SC (14-252), SweDane Metafol 700 (501-41), Target SC (594-17) og Target 700 (501-27), som indeholder metamitron, er godkendt til mindre anvendelse mod ukrudt i gulerod, persillerod, pastinak, rødbede og jordbær".

Centium 36 CS er godkendt til mindre anvendelse i vinterraps, pastinak, persillerod og gulerod

Efter anmodning fra FMC Chemical har Miljøstyrelsen godkendt Centium 36 CS til mindre anvendelse i pastinak og persillerod før fremspiring, samt i gulerod efter fremspiring.

Ukrudtsmidlet Centium 36 CS (421-2), som indeholder clomazon, er godkendt til mindre anvendelse på følgende betingelser:

I pastinak og persillerod:

- Må kun anvendes i pastinak og persillerod til bekæmpelse af ukrudt
- Max dosering er 0,15 l pr. ha
- Centium 36 CS anvendes før fremspiring
- Centium 36 CS eller et andet clomazonholdigt produkt må kun anvendes hver 3. år på samme areal
- Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet

Brugsanvisning til mindre anvendelse af Centium 36 CS (421-2) i pastinak og persillerod er her.

I gulerod:

- Må kun anvendes i gulerødder til bekæmpelse af ukrudt, herunder specifikt sort natskygge, hanekro og hundepersille
- Centium 36 CS anvendes efter fremspiring dog senest på 3. bladstadiet
- Dosering er 0,05-0,09 l pr. ha pr. behandling og max 0,25 l Centium 36 CS eller et andet clomazonholdigt produkt pr. afgrøde
- Max 3 behandlinger med Centium 36 CS eller et andet clomazonholdigt produkt
- Centium 36 CS eller et andet clomazonholdigt produkt må kun anvendes hver 3. år på samme areal
- Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet

Brugsanvisning til mindre anvendelse af Centium 36 CS (421-2) i gulerødder efter fremspiring er her.

Sluxx HP har fået fornyet godkendelsen

Sneglemidlet Sluxx HP har fået fornyet godkendelsen. Der er kun sket få ændringer, hvor den mest markante er, at midlet nu også er godkendt til brug i væksthuse.

Sneglemidlet Sluxx HP (364-59), som indeholder ferrifosfat, er godkendt på følgende betingelser:

- Må kun anvendes til bekæmpelse af agersnegle og skovsnegle i spiselige og ikke spiselige afgrøder i landbrug, havebrug og væksthuse
- Ved anvendelse i væksthus må der ikke forekomme udledning af vand fra produktionen til miljøet eller til kloak. Plantemateriale og dyrkningsmedie til bortskaffelse skal opbevares tildækket og på tæt belægning

Rundt om brugen af den nyeste sprøjteteknologi

I en række videoer får du gennemgået en række marksprøjter med den nyeste teknologi. Der er fokus på præcision ved sprøjtning, reduktion af afdrift og sikker håndtering. Klik Her

Pjecen: "Maksimal effekt og minimal afdrift" er en pjece, som fortæller om de nye regler om afstandskrav for plantebeskyttelsesmidler.

Forårsklargøring af sprøjten

Sprøjten har stået stille vinteren over og bør gennemgås for fejl og mangler, inden den tages i brug til forårssprøjtningerne.

Rengør sprøjten, filtre og dyser

Start med at vaske sprøjten udvendigt og indvendigt, enten med et godkendt rengøringsmiddel til sprøjter, eller med tredobbelt salmiakspiritus (1 liter til 100 liter vand). Lad midlet virke i både tank, armatur, bom og dyser i en times tid. Husk at betjene ventiler m.m. for at skylle alle slangerne igennem. Rengøring af sprøjten skal enten foregå på en vaskeplads med opsamling eller ude i marken.

Fortsæt med at rense dyser og samtlige filtre. Nye dyser kan eventuelt monteres på sprøjten, hvis de gamle virker slidte. Det er en relativt lille udgift, set i forhold til sikkerheden for at sprøjtevæsken fordeles korrekt, og dyserne giver den rette mængde sprøjtevæske.

Når sprøjten er rengjort, gennemgås slanger for knæk og utætheder, samt alle bevægelige dele og pakninger smøres med syrefri olie.

Hvad gør man med frostvæsken?

Inden forårsklargøringen står sprøjten formentlig med frostvæske i slanger, filter og tank. Det giver en stor sikkerhed for, at der ikke opstår frostsprængninger i løbet af vinteren. Men hvad gør man med frostvæsken, når foråret kommer? Frostvæske har faremærkningen `Sundhedsfare`, og skal derfor bortskaffes som farligt affald. Det der kan opsamles, skal enten afleveres ved kommunes genbrugsstation, eller man kan gemme og genbruge frostvæsken.

Varslingsværktøjer og håndbøger

Orange limplader til varsling for gulerodsfluen

Vi modtager gerne allerede nu tilmeldinger til varsling mod gulerodsfluer. Tidligere deltagere i varslingen får automatisk tilsendt tilmeldingsbrev. Kontakt Stig F. Nielsen (se kontaktoplysninger under ageruglevarsling) og angiv, hvor mange fældesæt du ønsker og til hvilken generation af gulerodsfluer. Priser ses i nedenstående skema. Tilmelding senest fredag d. 7. april (se kontaktoplysninger i nedenstående).

Tilmelding til varsling for knoporme

Flyvningen af agerugler i 2017 lå på et niveau som årene før. Overlevelsesbetingelserne for de små knoporme var dårlige en del steder, men flere avlere blev alligevel varslet om at vande eller sprøjte. Der forventes en aktivitet som i 2016.

Som deltager i ageruglevarslingen får du hver uge besked, om der er behov for at bekæmpe, og hvornår det mest optimale tidspunkt er. Der er to muligheder for at bekæmpe knoporme: Ved at vande eller sprøjte med et pyrethroid. Derfor kan også økologiske avlere med fordel deltage i ageruglevarslingen.

Ageruglens flyveperiode og intensitet bestemmes ved hjælp af feromonfælder, hvor hanner bliver tiltrukket af et duftstof, som ligner det, hunnerne tiltrækker dem med ved parring. Fælderne skal tilses to gange om ugen, og antal fangede agerugler skal indrapporteres én gang ugentligt pr. mail.

Avlere, som deltog i varslingen i 2016, bliver kontaktet direkte, mens nye avlere bedes tilmelde sig senest fredag den 7. april 2017.

Prisen for et sæt fælder à tre fældehuse er 1.754 kr. ekskl. moms. Selve fældehusene koster 375 kr. ekskl. moms pr. styk, men de har mange års levetid.

Tilmelding kan ske til:

Stig F. Nielsen

Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Aarhus N

Direkte tlf.: 8740 5448 / mobil: 4010 9089

E-mail: sfn@seges.dk

Vareoversigt		
Orange limplader til gulerodsfluen, papæske med 16 stk.		238,00
Ageruglevarsling 2017	Sverige	2.058,00
Ageruglevarsling 2017		1.790,00
Orange limplader/gulerodsflue	1. generation	1.992,00
Orange limplader/gulerodsflue	2. generation	2.982,00

'Vejledning i planteværn 2017' er udkommet

Håndbogen giver overblik over mulighederne for plantebeskyttelse i eller på landbrugsafgrøder, frugt, bær og frilandsgrønsager. Det samme gælder prydplanter, væksthus- og planteskolekulturer, golfbaner, rekreative områder, skove, læhegn og juletræer.

Håndbogen har to vinkler på sit stof: Den giver dels vejledning om praktisk bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr, dels en beskrivelse af de enkelte midler, som bruges til formålet.

Alle kemiske og mikrobiologiske midler, der er godkendt og markedsført til erhvervsmæssig brug i Danmark, er medtaget foruden som noget nyt basisstoffer i 2017-udgaven.

Bogen er på 528 sider. Prisen for 2017-udgaven er 349 kr. inkl. moms plus forsendelse. Tegner man abonnement på håndbogen, er bogens pris 299 kr. inkl. moms plus forsendelse.

Vejledning i planteværn 2017 kan bestilles i Netbutikken, vælg "Planteværn" i venstre menu under "Planteavl".

Abonnement tegnes hos SEGES Forlag: forlag@seges.dk.

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat, kinakål og kål

Kommer kålmøllene til at hærge igen i år?

Måske, men vi kan ikke ud fra sidste års store forekomst sige noget om en evt. invasion i år, da det afhænger af mange faktorer. Så vidt vi ved, overvintrer kålmøllet ikke særlig godt hos os, selv om det overordnet set har været en mild vinter. Der skal derfor ske en opformering af kålmøl syd for os fra bestande der kan overvintre, kombineret med sydlige vinde, før der vil forekomme en tilsvarende invasion. Om vi så er i stand til at bekæmpe møllene, afhænger bl.a. af, om de er resistente over for pyrethroider. Bl.a. i Storbritannien har man afsløret en vis resistens i kålmøl bestanden i 2016, så det er bestemt en risiko. Man kan konkludere foreløbigt på sidste års invasion, at den bedste samlede effekt på kålmøllene blev opnået i en kombination af Steward og Movento og at B. t. midlerne, så længe de kunne købes, var ret effektive over for helt små larver.

Læs evt. mere om kålmøl i GartnerTidende nr. 3/2007!

Afhærdning

Vi anbefaler helt klart at afhærde de første hold af salat og kål på en hærdeplads. Der kræves først og fremmest godt læ og en høj placering i terrænet, så arealet ikke oversvømmes af overfladevand, der kan videreføre smitte med kålbrok eller drukne rødderne. Dæk kun planterne med fiberdug på hærdepladsen i tilfælde af nattefrost. Sørg altid for god opvanding af potter/bakker, da det også har en god buffervirkning ved let nattefrost. Er planterne ikke opvandet med startgødning med P og Mo, kan det med fordel gøres ud fra opskriften i nedenstående, mens planterne endnu står til afhærdning.

Korttidsopbevaring på køl

Har man ved modtagelsen ikke mulighed for at sætte planterne ud under beskyttede forhold, f.eks. i et væksthus, kan småplanter af salat og kål opbevares op til 14 dage på køl i mørke ved 2-4 °C. Hold øje med, at planterne ikke tørrer ud under lagringen. Inden udplantning kræves der nogle dage på en hærdeplads, før det er tilrådeligt at plante og der bør vandes med en svag gødningsopløsning for at vække planterne igen.

Udplantning

Når de første udplantningsplanter skal i jorden, kræver det naturligvis både god afhærdning og forsvarlig dækning med dobbelt lag fiberdug. Der dækkes normalt med to lag dug til og med uge 14, eller så længe der er udsigt til decideret nattefrost. Herefter vurderes forholdene individuelt.

Startgødning til konventionelle grønsagssmåplanter

Når jorden er kold, har planterne generelt svært ved at optage tilstrækkeligt med fosfor. Den gammelkendte startgødning til småplanterne er en blanding af DAP og natriummolybdat, der udsprøjtes/ overvandes på hærdepladsen. Dette er især vigtigt i kålplanter.

Standardopskrift pr. 10.000 planter, der er sat til afhærdning:

25 g natriummolybdat + 300 g diammoniumfosfat (DAP) i 50 l vand. Det anbefales at skylle planterne efterfølgende med en tilsvarende mængde rent vand. Få gerne oplyst, om planterne allerede har fået startgødning fra plantetiltrækkeren. Det er både en ekstra omkostning og giver en risiko for at svide rødderne at tilføre DAP i overskud.

Løg

Lagring

Der er en del løg der fortsat skal lagres på lagre, hvor der ikke er køl. Det ideelle er, at temperaturen er så stabil som muligt på 4-5 °C. Beluft så lidt som muligt ved højere temperaturer og brug de lidt koldere nætter til at holde temperaturen nede. Hold også godt øje med luftfugtigheden inde i løgene. Den skal ligge på ca. 75 % rel. og det er vigtigt, at den ikke svinger for meget.

Lægning

Det kan hurtigt blive aktuelt at lægge stikløg. Ud over den megen regn, der er kommet den sidste uge, er der ikke kommet så meget de sidste måneder, så der står ikke vand i lavningerne.

Hvis der ønskes tidlig høst, skal der anvendes store stikløg og der skal ikke sættes mere end 550.000 pr. ha. Til lidt senere høst kan anvendes 650.000 pr. ha. Til høst endnu senere kan anvendes små stikløg og der kan lægges 750.000 pr. ha.

Stikløg skal sættes så dybt, at alle løg er dækket af jord, men heller ikke dybere. Der skal placeres 200 kg 12-23-0 eller 18-20-0 pr. ha.

Gulerødder

Vinteren 2016-2017 kom overraskende tidligt. Allerede første uge i november kom frosten og gav flere nætter med hård frost – nok til, at de sidste gulerødder, som skulle høstes til kasselager eller dækkes med halm, fik frost i kronen. Gulerødderne blev ikke totalt skadet af frosten, men holdbarheden blev forringet. Det gav først på sæsonen pres på for at få høstet og solgt de marker, som blev ramt og kan måske påvirke sæsonens længde i sidste ende.

Til gengæld har vi haft endnu en relativt mild vinter med gennemsnitstemperatur markant over normalen. De halmdækkede marker har uden problemer stået frostfrit hele vinteren. Holdbarheden er også i top efter en forholdsvis tør vinter, hvor gulerødderne dækkes med halm, mens det er tørt og undgår vandmættet jord hen over vinteren. Efter sådan en vinter er udfordringerne med Cavity Spot meget begrænset. Generelt ser gulerøddernes holdbarhed ud til at være god denne vinter.

Sidste uge i januar var der en kort periode, hvor det var tørt og frostfrit med mulighed for at så de første gulerødder. De første gulerødder er sået og dækket med fiberdug. Efterfølgende har regn og frost lukket ned for forårsarbejdet.

Gulerødder til tidlig høst sås med lavt plantetal (f.eks. 1,5 mio. frø/ha eller 60-70 pl/meter række). Plantetallet øges herefter for de senere hold, således at de sidst sådede, sene sorter til vintergulerødder sås med det højeste plantetal (f.eks. 2,4 mio. frø/ha eller 100-105 pl/meter række). Ved en spireprocent på ca. 85 % + et marktab på 5-10 % og rækkeafstand på 50 cm svarer det til ca. 1,6-2,4 mio. frø pr. ha. Det er kun de tidlige gulerødder til høst i juni-juli-august, som bliver sået med stigende plantetal fra de 60 pl/meter række. Gulerødder tiltænkt høst i september sås med fuldt plantetal.

Til de først sådede gulerødder i janaur-marts vil der normalt være rigeligt med fugt i jorden under hele fremspiringsperioden. Man bør derfor kunne forvente en sikker fremspiring og god virkning af Stomp i de tidligt sådede gulerødder. Doseringen er max 1,6 l pr. ha med den nye Stomp CS. Stomp CS er formuleret, så aktivstoffet er indkapslet og frigives over en længere periode. Herved skulle risikoen for skader af Stomp efter store mængder nedbør være mindre. Til gengæld kan den nye Stomp CS være mere doseringsfølsom. Hvor man med den gamle Stomp kunne gå ned i dosering i blanding med andre produkter, vil man med den nye Stomp CS risikere at effekten udebliver, hvis man går ned i dosering.

Stomp CS kan evt. suppleres med Command for at opnå en bredere virkning. Command bør udbringes straks efter såning og ikke senere end 5 dage før fremspiring. Når Command og Stomp kombineres og anvendes til de tidligt sådede gulerødder, hvor fremspiringen er langsom, skal man forvente en noget kraftigere virkning end senere på sæsonen og dermed også en lille risiko for skader på gulerødderne.

Senere på foråret og efterhånden som jorden bliver mere tør og fremspiringen hurtigere, kan man med fordel skifte fra Stomp og over til 1 l Fenix pr. ha som jordmiddel.

Efter gulerøddernes fremspiring sprøjtes med Fenix. Ifølge etiketten må man anvende 2 x 0,5-0,75 l Fenix pr. ha efter fremspiring. Pas på med Fenix under fiberdug. Gulerødderne vil være mere følsomme for svidningsskader. Risikoen for skader bliver mindre ved at sprøjte hyppigere med lavere dosering.

Anvend ikke Boxer i gulerødder, mens gulerødderne er små. Gulerødderne bør have 2-3 løvblade, før der anvendes Boxer. Hold godt øje med sort natskygge og vent med Boxer, til de første sort natskygge viser sig. De er lette at kende på de små spidse kimblade.

Behandlingsfrist: Stomp 3 mdr., Command: 60 dage, Boxer: 12 uger.

Pastinak og persillerod

Det er endnu for tidligt at så pastinak og persillerod. Kold jord giver langsom fremspiring og øget risiko for rodbrand. Hvis man alligevel sår tidlige fiberdug-dækkede pastinak/persillerod, bør man kun anvende primed frø.

Jordskok

Så snart det er muligt at høste egen opformering af jordskokker, skal de høstes og lægges igen, inden jordtemperaturen begynder at stige. Læggeknoldene må helst ikke sætte lange spirer, inden de lægges igen. Afspiring kan påvirke den efterfølgende vækst negativt. Den største udfordring i jordskokker er knoldbægersvamp. Sædskifte er den vigtigste faktor. Der skal helst gå 6-7 år mellem dyrkning af jordskokker. Raps, kartofler og gulerødder er med til at opformere knoldbægersvamp.

Plukærter

De første ærter er sået på mild jord og jordtemperaturen nærmer sig generelt de 4-5 °C, der skal til for at kunne så.

Ukrudtsbekæmpelse

Dækkede plukærter bør behandles med en kombination af jordmidler lige efter såning. I de tidlige hold vil der ofte være tilpas jordfugtighed, og dermed gode virkningsbetingelser for jordmidlerne. Under gunstige betingelser vil behovet for opfølgende behandling efter fremspiring være reduceret og kan i heldige tilfælde helt undlades.

Stomp har antageligvis været anvendt af mange gennem flere år, men strengt taget må hverken den eller afløseren Stomp CS anvendes lige efter såning, men først når ærterne er 3 cm høje. Activus 40 WG, der har samme aktivstof (pendimethalin), må anvendes før fremspiring af ærter, men 10 ugers sprøjtefrist vil være lige på grænsen i de tidligste sorter. Siden indførslen af afgifter, er der ikke sendt nyt Activus på markedet, men det skulle dog fortsat være muligt at få fat på. Pendimethalin (Activus, Stomp, Stomp CS) er især god, hvor der er mange agerstedmoder, valmuer og fuglegræs, men anses generelt for et rimeligt bredtvirkende middel.

Fenix dog anses dog for at være mindst lige så bredtvirkende. Udover Fenix er Command CS og Novitron DAM TEC andre muligheder før fremspiring. Sidstnævnte er en blanding af aktivstofferne i Fenix og Command, og kan være et alternativ til en tankblanding. Fenix er god til en række almindeligt

forekommende ukrudtsarter, men er dog forholdsvis svag overfor blandt andet brandbæger og natskygge. Command CS er mere smal i sit virkningsspekter, men supplerer Fenix godt med god virkning overfor bl.a. natskygge, burresnerre og pileurter.

Det anbefales at anvende 1,5 – 2,0 l Fenix pr. ha. Ventes store problemer, f.eks. med kamille, kan doseringen øges til 2,5 l pr. ha. Doseringen af Command CS fastsættes på baggrund af hvilke ukrudtsarter, der forventes på arealet samt af Fenix doseringen. Således bør doseringen af Command CS ikke være højere end 0,1 l pr. ha ved høj Fenix dosering, mens der omvendt kan bruges op til 0,2 l pr. ha ved en lavere Fenix dosering. Alternativt til denne tankblanding kan man prøve Novitron DAM TEC, der indeholder samme aktivstoffer svarende til 2,0 l Fenix pr. ha + 0,2 l Command CS pr. ha, hvis man bruger normaldoseringen på 2,4 kg pr. ha. I de fleste tilfælde vil en lidt lavere dosering dog være tilstrækkeligt. Ifølge Middeldatabasen er Novitron en lidt billigere løsning end selv at blande.

Se nyheder på:

gartner TIDENDE

REDAKTØRER

Ole Scharff
Tlf: 87 40 66 34/40 73 19 58
ohs@seges.dk

Richard de Visser
Tlf: 87 40 66 10/30 53 87 16
rdv@seges.dk

Karina Frandsen
Tlf: 87 40 66 12/21 64 80 85
kfr@seges.dk

Lars Møller
Tlf:40 84 30 11
lrm@seges.dk

Pernille Kynde
Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Peder Krogsgård
Tlf: 40 37 46 51
pkl@seges.dk

Emma Christiani Skov
Tlf: 87 40 66 01/30 66 61 78
esko@seges.dk

GartneriRådgivningen tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. GartneriRådgivningen har copyright på billederne